

PLANUL DE ACȚIUNI UNIUNEA EUROPEANĂ – REPUBLICA MOLDOVA

Noutăți - Iulie 2006

Buletinul lunar de noutăți privind implementarea unor domenii prioritare ale Planului de Acțiuni UE-RM este întocmit de ADEPT și Expert-Grup în cadrul proiectului „Planul de Acțiuni Uniunea Europeană – Republica Moldova: document accesibil publicului”, finanțat de Departamentul Marii Britanii pentru Dezvoltare Internațională (DFID).

I. INSTITUȚII DEMOCRATICE

Drepturile omului

Au fost ratificate Protocolul Nr.13 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, privind abolirea pedepsei cu moartea în toate circumstanțele, precum și al doilea Protocol facultativ la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice privind abolirea pedepsei cu moartea.

A fost adoptat **Proiectul legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie**. Se propune stabilirea bazelor juridice și organizaționale ale activității de prevenire și combatere a violenței în familie, determinarea autorităților abilitate cu funcții de prevenire și combatere a fenomenului, reglementarea procedurii de sesizare și soluționare a cazurilor de constrângere. Deși l-au votat, reprezentanții fracțiunii majoritare au criticat proiectul, declarând că legislația în vigoare permite luarea măsurilor pentru prevenirea și sancționarea violenței familiale, iar implementarea legii va genera cheltuieli sporite de la buget.

Legislația electorală

A fost adoptată **Legea pentru modificarea și completarea Codului electoral**. Legea derivă din Planul de activitate al Parlamentului pentru asigurarea îndeplinirii recomandărilor CE și înlătură o serie de neajunsuri expuse în expertizele OSCE/CE asupra Codului electoral și alegerilor din Republica Moldova. Proiectul inițial a fost elaborat de către Comisia Electorală Centrală în colaborare cu Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT. De notat că în varianta finală a documentului nu au fost abordate o serie de probleme principiale indicate în expertizele CE/OSCE; - revizuirea sistemului electoral; revizuirea pragului electoral pentru candidații independenți; - asigurarea reprezentării minorităților naționale; - asigurarea participării la votare a cetățenilor aflați peste hotare.

Cooperare cu societatea civilă în implementarea Planului de Acțiuni UE-RM

În alocuțiunea de încheiere a sesiunii, spicherul Parlamentului a trecut în revistă a principalelor realizări din cele 6 luni de activitate, Marian Lupu declarând că în această perioadă s-a făcut mai mult decât în cei 11 ani care au trecut de la aderarea Moldovei la Consiliul Europei. Accentul principal al activității deputaților s-a axat pe realizarea priorităților incluse în planul de Acțiuni UE-RM, programul de implementare a recomandărilor CE, continuarea reformei regulatorii și menținerea politicii de dezvoltare socială. Șeful legislativului a adus o serie de critici la adresa Guvernului, care nu depune suficiente eforturi pentru implementarea Planului

de acțiuni UE-RM și a anunțat că începând cu luna octombrie Parlamentul nu va examina inițiativele ce nu vor expertizate din punct de vedere al corespunderii cu prevederile aquis-ului comunitar, al corespunderii cerințelor anticorupție. Un capitol aparte din discursul spicherului s-a referit la cooperarea cu societatea civilă, Marian Lupu apreciind pozitiv procesul respectiv, în cadrul căruia au fost recepționate deja peste 35 de contribuții, din partea a 9 ONG-uri. În particular, au fost apreciate înalt contribuțiile profesioniste ale Institutului de Politici Publice; Asociației pentru Democrație Participativă ADEPT, Centrul Independent de Jurnalism, CREDO, CAPC și „IDIS-Viitorul”, care au participat nemijlocit la scrierea sau expertizarea textelor de legi.

În alocuțiunile sale finale, reprezentanții fracțiunilor de opoziție au apreciat ca insuficiente măsurile întreprinse de guvernare pentru ameliorarea situației din țară. Reprezentanții AMN și ai PSL au criticat dur guvernarea pentru situația din economie, sfera socială, justiție, mass-media, drepturile omului și libertățile democratice, politica națională. Fracțiunile PDM și PPCD au reproșat guvernului și majorității parlamentare că au o reacție negativă față de proiectele opoziției, nu manifestă același spirit de colaborare în toate domeniile, limitându-se la capitolele prestabilite în procesul de negociere pentru alegerea șefului statului. În același timp, reprezentanții “opoziției constructive” s-au declarat satisfăcuți de ritmul de promovare a reformelor în domeniile principale: justiție, mass-media, participare la control asupra organelor de securitate, electorale, de control, autonomia locală etc. Frațiunea PPCD consideră că din cele 10 condiții înaintate pentru alegerea Președintelui RM, în linii mari, a rămas neîndeplinită doar una – reformarea procuraturii și organelor de drept, aceasta urmînd a se produce pînă la finele anului.

Drepturile angajaților

Președintele Vladimir Voronin a convocat o ședință consacrată recentelor modificări și completări în Codul muncii, care instituie posibilitatea concedierii din funcții a pensionarilor¹. Motiv pentru convocare au servit petițiile parvenite în instituțiile centrale și unele publicații în presă, din care rezultă că noile prevederi ale Codului muncii se aplică uneori incorect de către conducătorii diverselor instituții și organizații. Președintele țării consideră că angajatorii și cetățenii adeseori nu dispun de informații corecte și exhaustive cu privire la normele ce reglementează relațiile de muncă. Schimbul de opinii și informații din cadrul ședinței au condus la concluzia că modificările și completările la Codul muncii nu contravin legislației naționale și internaționale în domeniul muncii și nu lezează în nici un fel dreptul persoanei de a-și continua activitatea de muncă după atingerea vârstei de pensionare. Președintele țării a solicitat responsabililor din cadrul Guvernului și Parlamentului să monitorizeze corectitudinea aplicării de către conducătorii diverselor structuri de stat și private a prevederilor Codului muncii, solicitînd și organizarea unor acțiuni de informare a populației asupra esenței și scopurilor modificărilor și completărilor operate.

A fost adoptată **Legea pentru modificarea art. 82 din Codul muncii**. Sînt modificate prevederile recent intrate în vigoare (Legea Nr.8/2006, intrată în vigoare la 2.06.2006), care stabileau posibilitatea încetării contractelor de muncă cu pensionarii și persoanele ce au atins vârsta de pensionare. Intrarea în vigoare a respectivelor prevederi au provocat discuții aprinse și o reacție socială negativă puternică (s-au atestat și cazuri de concediere a angajaților din forțele armate, care au condiții preferențiale de pensionare), fapt care l-a determinat pe Președintele țării să convoace ședințe speciale la temă și să declare că „*modificările îi vizează numai pe*

¹ Modificările operate în Codul Muncii prin Legea Nr.8-XVI din 09.02.2006 stabilesc drept temei de desfacere a contractului de muncă și concediere „*pensionarea salariatului, conform legislației în vigoare, pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă sau obținere de către acesta a dreptului la pensie pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă*”. După atingerea respectivei vârste, persoana poate fi angajată prin contract pe termen (pînă la 2 ani, cu ulterioară prelungire).

conducători”, în rest acestea fiind conforme standardelor internaționale și naționale în domeniul dreptului la muncă. După cum au atenționat deputații din opoziție, prevederile respective nu stabileau anume ceea ce a declarat șeful statului și Guvernul a fost impus să prezinte de urgență modificări pentru conformarea legii organice adoptate de Parlament cu respectivele idei. Art.82 lit.i) din Codul muncii a fost expus în redacție ce stabilește încetarea raporturilor de muncă în legătură cu atingerea a vârstei de 65 de ani de către conducătorul unităților de stat sau cu capital majoritar de stat. Persoanele eliberate astfel din serviciu vor putea fi angajate pe o durată determinată. Un proiect la aceeași temă, care însă propunea excluderea oricăror discriminări și concedieri pentru motivele expuse, înaintat cu mai mult timp în urmă de către un grup de deputați din opoziție nu a fost susținut de majoritatea parlamentară, care nu i-a acordat atenția cuvenită și nu l-a pregătit spre examinare în ședință plenară. Legea adoptată nu a inclus reglementări care să stabilească soluții pentru cazurile deja epuizate în cele 2 luni de aplicare a normei anterioare, persoanele concediate astfel rămânând fără posibilități de contestare.

A fost adoptată **Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel ramural și teritorial**. Documentul stabilește statutul juridic, modul de organizare și funcționare a organelor tripartite al parteneriatului social. Comisiile nominalizate se constituie în scopul soluționării problemelor ce țin de domeniul muncii și a celor social-economice, precum și în scopul dezvoltării parteneriatului social la nivel național, ramural și teritorial. Reprezentanții opoziției au solicitat revizuirea modului de conducere a Comisie naționale și atribuirea pentru deciziile acesteia a unui caracter juridic, însă majoritatea parlamentară a respins respectivele propuneri, păstrând dispozițiile conform cărora conducerea și secretariatul Comisiei sînt asigurate de reprezentantul Guvernului.

Libertatea mass-media și accesul la informație

A fost adoptat **Codul audiovizualului**. Documentul adoptat în lectură finală a inclus mai multe amendamente avînd menirea conformării documentului cu rigorile europene și recomandările expuse de experții CE, OSCE, ai organizațiilor neguvernamentale în domeniu. Conform autorilor, majoritatea opiniilor și propunerilor au fost luate în considerație, constatări cu care nu au fost de acord reprezentanții unor fracțiuni parlamentare de opoziție. Discuțiile cele mai aprinse și contradictorii au vizat procedura de constituire a Consiliului Coordonator al Audiovizualului, a Consiliului de observatori ai Companiei „Teleradio-Moldova”, precum și reglementările vizînd funcționarea instituțiilor publice locale ale audiovizualului. Majoritatea parlamentară a încercat să evite instituirea unor proceduri speciale de selectare și numire în funcție a candidaților în structurile administrative respective, însă opoziția a insistat asupra necesității aprobării candidaturilor prin majoritate calificată (3/5) de voturi ale deputaților în Parlament.

A fost adoptată **Legea pentru completarea art.16 din Codul civil**. Se introduc norme detaliate, conform cărora, cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciul moral trebuie să fie necesar și rezonabil, și să se determine, ținîndu-se cont de: - caracterul informațiilor răspîndite; - sfera de răspîndire a informațiilor; - impactul social asupra persoanei; - gravitatea și întinderea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate; - proporționalitatea între acordarea despăgubirilor și gradul în care reputația a fost lezată; - gradul de vinovăție al autorului prejudiciului; - măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate etc. Deputați din opoziție au insistat asupra determinării unui cuantum maxim al despăgubirilor, din motivul că lipsa unor astfel de prevederi determină sancționarea unor mass-media ce publică materiale cu conținut critic și aduc la falimentarea acestora. Documentul respectiv are menirea de a contribui la implementarea recomandărilor CE privind sancționarea pentru defăimare.

Alocuțiunea Președintelui APCE

La 27 iulie, Președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei Rene Van Der Linden, a rostit o alocuțiune în plenul Parlamentului. Oficialul european a salutat progresele realizate în procesul de racordare la recomandările CE, însă a sugerat și faptul că implementarea documentelor adoptate lasă mult de dorit, iar funcționarea unor instituții democratice trezește îngrijorare. El a remarcat că problema transnistreană nu poate servi drept scuză pentru a nu îndeplini obligațiunile și angajamentele benevol asumate față de Consiliul Europei. Președintele APCE consideră că procesele și instituțiile democratice din Moldova au în continuare nevoie de reforme importante și a remarcat în special: funcționarea partidelor politice; mass-media; justiția; drepturile omului și ale minorităților; traficul de ființe umane; autonomia locală; libertățile politice; corupția. El a apreciat ca neconformă practicilor și recomandărilor CE lipsirea liderului fracțiunii parlamentare a AMN de dreptul de a face parte din delegația Moldovei la APCE, persecutarea unor reprezentanți ai opoziției din UTA Găgăuzia ș.a. Monitorizarea Moldovei din partea CE va continua și se va axa pe implementarea actelor aprobate, etapă mult mai importantă ca simpla adoptare a actelor legislative. Linden a amintit că procesul de monitorizare din partea CE este un instrument important al APCE în vederea acordării de asistență statelor membre, și atât timp cât un stat nu îndeplinește cu brio angajamentele asumate, ar fi cazul ca el singur să ceară continuarea procesului de monitorizare.

II. CONFLICTUL TRANSNISTREAN

Președintele Vladimir Voronin despre problema transnistreană

La 11 iulie Președintele Vladimir Voronin a ținut o conferință de presă în cadrul căreia a discutat cu jurnaliștii pe marginea unei serii de probleme de ordin intern și extern, inclusiv problema transnistreană.

Potrivit lui Voronin, majoritatea problemelor care au apărut în Moldova pe parcursul ultimului trimestru au ținut de poziția Chișinăului în problema transnistreană. În particular, președintele a menționat că această poziție este factorul negativ principal în relațiile moldo-ruse, care au început să se deterioreze de la "istoria nefericită cu Memorandumul Kozak", pe care Moldova a refuzat să-l semneze în noiembrie 2003. Președintele Voronin s-a arătat nemulțumit de faptul că regiunea transnistreană primește asistență financiară din partea Rusiei și de semnarea, recent, de către liderul separatist și vice-premierul rus a unui Protocol de colaborare prin care Federația Rusă se angajează să asigure cu pensii și alte beneficii sociale cetățenii ruși care locuiesc în Transnistria.

Voronin s-a arătat mulțumit de activitatea Misiunii UE de Asistență la Frontiera moldo-ucraineană, declarând că în viitorul apropiat aceasta își va extinde activitatea și spre linia de demarcație a regiunii transnistrene de restul Moldovei de-a lungul Nistrului. Voronin a declarat că va insista ca Misiunea UE să continue și să fie extinsă, deoarece "sarcina Moldovei și a comunității internaționale este de a submina completamente baza economică a existenței conducerii transnistrene", transmite Novii Region.

În același timp, Voronin a afirmat că majoritatea întreprinderilor transnistrene mari s-au înregistrat deja la Chișinău și a promis că chiar și în condițiile unei reglementări politice definitive Chișinăul va accepta "o autonomie bugetară definitivă a Transnistriei". "Sîntem în aceiași măsură deschiși pentru a consfinți încă o dată prin lege drepturile de proprietate ale întreprinzătorilor transnistreni. Problema proprietății nu este una din cele discutabile pentru

autoritățile moldovenești", a mai declarat Voronin în alocuțiunea sa din cadrul conferinței de presă din 11 iulie.

Referendum în Transnistria

Referendumul cu privire la viitorul regiunii transnistrene va avea loc la 17 septembrie 2006, potrivit unei decizii a legislativului de la Tiraspol. În buletinele de vot vor fi incluse două întrebări: 1.) "Considerați posibilă păstrarea cursului spre recunoașterea internațională a Republicii Moldovenești Nistrene și aderarea ulterioară a RMN la Federația Rusă?" și 2.) "Considerați posibilă renunțarea la independența Republicii Moldovenești Nistrene și intrarea RMN în componența Republicii Moldova?".

Întrebările pentru referendum au fost elaborate în baza unor propuneri din partea liderului transnistrean, Igor Smirnov. Varianta inițială a primei întrebări se referea la posibilitatea dezvoltării unor relații prioritare cu Rusia. Potrivit liderului transnistrean, Igor Smirnov, citat de Olvia-press, la recomandarea experților ruși această întrebare a fost însă modificată, deoarece "Rusia poate accepta în componența sa doar state independente".

Și cea de-a doua întrebare se deosebește de formula inițială, care era: "Considerați posibilă intrarea RMN în componența Moldovei?". În plus, dacă inițial, potrivit deciziei Congresului VI al deputaților de toate nivelele ai Transnistriei din 31 martie, se preconiza desfășurarea unui referendum cu privire la "stabilirea formulei unei conviețuiri pașnice a Transnistriei cu Republica Moldova", referendumul din 17 septembrie va fi consacrat "relațiilor Transnistriei cu Federația Rusă și cu Republica Moldova".

Smirnov s-a arătat mulțumit de decizia deputaților transnistreni, declarând că referendumul va pune punct în procesul de departajare definitivă a teritoriului fostei URSS, condiții în care Transnistria trebuie să-și stabilească propriul vector de dezvoltare, bazându-se pe dorința poporului, transmite Olvia-press.

Într-un interviu cu agenția rusă de știri Regnum.ru, președintele Sovietului Suprem de la Tiraspol, Evghenii Șevciuk, a declarat că referendumul este un răspuns la "poziția negativă care a fost adoptată de către Moldova vizavi de Transnistria, și la care s-au alăturat Ucraina și Uniunea Europeană". "În condițiile unei agresiuni din exterior, când Moldova predică principiul deciderii sortii Transnistriei fără participarea transnistrenilor, nu vedem altă ieșire din situație decât de a afla poziția poporului transnistrean prin desfășurarea unui referendum," a declarat Șevciuk. Acesta s-a arătat convins că transnistrenii vor da un răspuns pozitiv la prima întrebare legată de posibilitatea alipirii Transnistriei la Rusia, și vor spune "nu" în marea lor majoritate la cea de-a doua întrebare. Întrebat de Regnum.ru cum ar fi posibilă tehnic aderarea Transnistriei la Rusia, Șevciuk a declarat că pentru aceasta nu va fi nevoie de recunoașterea internațională a Transnistriei, iar referendumurile din Montenegro și, eventual, Kosovo, vor fi consfințit principiul reglementării conflictelor prin referendum. Anterior, atât autoritățile de la Chișinău, cât și reprezentanții comunității internaționale, inclusiv UE și OSCE, au declarat că nu vor recunoaște rezultatele referendumului de la Tiraspol.

Republica Moldova și comunitatea internațională nu vor recunoaște referendumul din Transnistria

La 28 iulie Parlamentul Republicii Moldova a adoptat o Declarație oficială în care condamnă intenția autorităților transnistrene de a desfășura în toamna 2006 un referendum cu privire la independența regiunii. Potrivit Declarației adoptate, referendumul nu poate constitui o exprimare liberă a voinței oamenilor, acesta fiind în contradicție atât cu prevederile Constituției

Republicii Moldova, cât și cu normele dreptului internațional. Legislatorii moldoveni își declară convingerea că diferendul transnistrean poate fi soluționat definitiv doar pe cale pașnică, prin adevărata democratizare a vieții politice și social-economice din regiune.

Declarația face apel către comunitatea internațională să susțină eforturile autorităților de la Chișinău de reintegrare teritorială, integrare europeană, neutralitate permanentă și neaderare la orice blocuri. Regimului de la Tiraspol îi va reveni întreaga răspundere pentru consecințele așa-numitului referendum, ale cărui rezultate nu pot fi recunoscute de comunitatea internațională, se mai spune în Declarație.

Anterior, în ședința din 18 iulie a Consiliului Permanent al OSCE, intenția autorităților de la Tiraspol de a desfășura un referendum a fost condamnată de către Uniunea Europeană, SUA, statele membre ale GUAM, precum și R. Moldova. Potrivit unui comunicat al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, UE a dezaprobat decizia unilaterală a conducerii de la Tiraspol, menționând că aceasta nu va face decât să complice procesul de soluționare a conflictului. UE a chemat Tiraspolul să adopte o atitudine constructivă și să revină fără precondiții la negocierile în formatul "5+2". La rândul său, SUA au calificat intenția Tiraspolului ca fiind neserioasă și au cerut Rusiei să denunțe public așa-zisul referendum dacă dorește să fie considerată un mediator neutru în conflictul transnistrean. În același timp, SSUA au chemat Federația Rusă să-și retragă forțele militare din regiunea transnistreană în vederea onorării angajamentelor asumate în 1999 la Istanbul.

Și Președintele în Exercițiu al OSCE, ministrul belgian de Externe, Karel de Gucht, și-a exprimat dezacordul cu intenția Tiraspolului de a organiza referendumul din toamnă. Potrivit unui comunicat al Misiunii OSCE din Moldova, De Gucht a declarat că OSCE nu va susține și nu planifică să monitorizeze un referendum care pune în discuție integritatea teritorială a R. Moldova. Pe de altă parte, a adăugat oficialul european, desfășurarea unui referendum în Transnistria este posibilă doar după ce va fi luată o atare decizie la masa de negocieri și vor fi create condițiile necesare pentru ca exprimarea votului să fie liberă și corectă.

Pe de altă parte, reprezentantul permanent al Federației Ruse la OSCE, Alexei Borodavkin, a declarat că Rusia nu este de acord cu afirmațiile că referendumul planificat este "provocator" și "neserios". Potrivit oficialului rus, această acțiune trebuie privită ca o replică la ultimele evoluții în problema transnistreană. Anterior, președintele Comisiei pentru relații externe din Duma de Stat a Rusiei, Konstantin Kosaciov, a declarat, la Moscova, că "legitimitatea referendumului nu va putea fi contestată în cazul în care se va desfășura transparent și democratic", precizând că observatorii ruși vor monitoriza procesele electorale din Transnistria, indiferent de opinia Chișinăului sau Occidentului în această problemă.

III. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE

Stabilitatea politicii de guvernare

Președintele Republicii Moldova a convocat o conferință de presă consacrată generalizării unor evenimente care au avut loc în prima jumătate a anului 2006. În cadrul acesteia șeful statului s-a referit la mai multe aspecte ale politicii interne și externe a țării, printre care a afirmat și următoarele:

* Datorită stabilității politice țara a avansat mult în executarea Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană și deja se stabilesc perspectivele ulterioare implementării acestuia.

* Creșterea economică rămîne stabilă, constituind în primul trimestru circa 6,2%, chiar dacă a fost diminuată de embargoul comercial impus de Rusia. Suma investițiilor în economie a crescut cu mai bine de 19%. Rezervele valutare ale Băncii Naționale au sporit cu 36,5%. Creditarea economiei a crescut cu 42,7%. Rata de creditare în valuta națională s-a redus cu 2,5 p.p. S-a majorat cu 33,2% depozitele în băncile comerciale. Totodată, depozitele persoanelor fizice au crescut cu 42%.

* Indicatorii bugetului de stat și al asigurărilor sociale sînt mai buni decît cei preconizați, acumulările fiscale au crescut.

* Salariul mediu nominal pe economie a crescut cu 26,7%. Ritmul creșterii salariului real, adică ținîndu-se cont de inflație, a fost de 9%, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Pensia medie reală s-a majorat cu 22,5%.

* Negocierile cu FMI care au durat 4 ani și s-au încheiat mai mult decît cu succes, în persoana FMI Republica Moldova avînd deja nu un mentor, ci un partener.

* Cu concursul Uniunii Europene și al Ucrainei s-a reușit a se face ordine pe segmentul transnistrean al frontierei, practic toate întreprinderile principale exportatoare din Transnistria s-au înregistrat la Chișinău. Chiar și în condițiile reglementării politice definitive autoritățile Moldovei vor accepta să mențină o autonomie bugetară deplină a Transnistriei și vor consfinți încă o dată prin lege drepturile de proprietate ale întreprinzătorilor transnistreni.

* Partenerul Moldovei - Rusia, a intrat în faza restructurării și reînnoirii politicii sale externe și autoritățile de la Chișinău speră că în această politică externă domină doar calculul rezonabil și pragmatismul. În ceea ce se întîmplă între Rusia și Moldova în sfera livrării de agenți energetici nu există o componentă politică.

* Autoritățile Moldovei se pronunță pentru minimalizarea și lichidarea oricărei prezențe militare în Moldova, pentru statutul de neutralitate ca reper strategic al securității.

* Oricare ar fi sfidările pe plan politic extern, politica Moldovei privind modernizarea și integrarea europeană este ireversibilă și nu constituie obiectul vreunor discuții.

* Principalele forțe de opoziție sînt Partidul Popular Creștin Democrat și Partidul Democrat, altă opoziție nu există la moment.

* Partidul Comuniștilor este într-o reformă continuă de la crearea sa și recent a fost acceptat în rîndurile partidelor din Sînga Unită Europeană. În prezent se lucrează la un document care va trasa obiectivele de viitor ale formațiunii.

Modernizarea administrației publice locale

A fost adoptat un pachet de **legi privind reforma în domeniul autonomiei locale**. Pornind de la recomandările CE și a unor instituții internaționale specializate în domeniu, comisia parlamentară specială constituită în acest scop a elaborat trei proiecte de acte legislative, pe care Parlamentului le-a adoptat în prima lectură și urmează să le remită pentru expertiză la CE: **1. Proiectul legii privind descentralizarea administrativă**. Documentul propune stabilirea cadrului general de reglementare a descentralizării administrative, pe baza principiilor și regulilor de delimitare a domeniilor de activitate între autoritățile publice centrale și locale. Sînt propuse competențele delegate de stat autorităților publice locale de nivelul I și II, activități care sînt gestionate de autoritățile publice locale: obligatoriu, opțional sau delegate. **2. Proiectul legii privind administrația publică locală**. Se propune o nouă redacție a legii privind

administrația publică locală, care să modifice reglementările actuale referitoare la competența autorităților publice locale; auditul intern al acestora; transparența activității consiliilor locale ș.a. **3. Proiectul legii pentru modificarea unor acte legislative din domeniul finanțelor locale.** Documentul propune ca întreaga sumă a impozitului pe bunurile imobiliare să rămână la autoritățile administrației publice locale de nivelul I, precum și transferarea pentru autoritățile locale de nivelul I și II a 100% din suma impozitului pe venitul persoanelor juridice din teritoriul administrat. De asemenea, este prevăzută o creștere, de la centru în teritoriu, a defalcărilor din sursele acumulate în fondul rutier. Noile modificări au menirea de a asigura pe viitor implementarea treptată a principiului autonomiei în domeniul finanțelor locale, conform principiilor constituționale și recomandărilor Consiliului European, ale altor organisme internaționale.

A fost adoptată **Legea privind instituirea autorităților administrației publice locale de sector în mun.Chișinău.** Legea privind administrația publică locală, Legea privind organizarea administrativ-teritorială și Codul electoral au fost modificate cu scopul de instituii consilii și primării de sector în mun.Chișinău. Aceste autorități vor fi create după alegerile locale generale din anul 2007 și în competența lor vor fi acordate funcții exercitate în prezent de preturile sectoarelor, precum și atribuții delegate din competența actuală a primăriei și consiliului municipal. Legea stabilește că sectoarele constituie subdiviziuni administrativ-teritoriale ale municipiului Chișinău. Documentul a fost elaborat și adoptat în grabă, fără consultare publică adecvată, iar imperfecțiunea unor norme incluse și lipsa de experiență necesară în administrarea sectorială a capitalei poate genera mai multe probleme la aplicarea legii.

Modificarea legislației privind învățământul și protecția sănătății

A fost adoptată **Legea pentru prelungirea termenului de conformare a instituțiilor private de învățământ cerințelor legislației în domeniu.** Parlamentul a prelungit cu 1 an termenul de reînregistrare a instituțiilor de învățământ privat, pentru a le permite să realizeze cerințele stipulate în acest sens de Legea învățământului: - plafon minim al capitalului statutar (1 milion, 500 mii și 300 mii lei); - deținerea cu titlu de proprietate a sediilor, bazei materiale pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ (săli de studii, laboratoare bibliotecă dotată cu fond de carte adecvat). Cu puțin timp în urmă majoritatea parlamentară a respins propunerea unor deputați din opoziție a liberaliza cerințele respective și de a permite instituțiilor private să închirieze sedii.

A fost adoptată **Legea pentru completarea articolului 4 din Legea ocrotirii sănătății.** Legea inițiată încă la finele anului 2004 interzice instituțiilor medicale private să activeze pe teritoriul instituțiilor publice din sfera sănătății. La discutarea în prima lectură a proiectului fracțiunile de opoziție l-au apreciat ca discriminatoriu și capabil să aducă la falimentarea instituțiilor medicale private care nu dispun de resursele necesare pentru a construi un sediu. În calitate de argument împotriva modificării a fost invocat faptul că mai multe instituții au încheiate contracte de arendă, au adus îmbunătățiri considerabile sediilor instituțiilor medicale, precum și faptul că anterior Ministerul Sănătății condiționa eliberarea licențelor de activitate în domeniu de arendarea spațiilor în instituțiile medicale publice. Se presupune că poziția dură a majorității parlamentare a fost determinată de faptul că la una din recente ședințe consacrate combaterii corupției Președintele RM s-a declarat nemulțumit de dezbaterile la temă din Parlament, solicitând spicherului să ia măsuri pentru limitarea acestor tipuri de discuții „prin adoptarea unei legi organice”.

Guvernul a adoptat **Hotărârea privind reorganizarea Ministerului Educației, Tineretului și Sportului.** Conform modificărilor operate în Legea cu privire la Guvern, Ministerul Educației, Tineretului și Sportului se reorganizează prin divizare în Ministerul Educației și Tineretului și

în Agenția Sportului (ultima preluând funcțiile ce țin de domeniul sportului). Hotărîrea admite și concedierea unor angajați ai ministerului “în conformitate cu Legea serviciului public și cu legislația muncii în vigoare”. În termen de 15 zile Ministerul Educației și Tineretului trebuie să prezinte modificările în structura, efectivul-limită și regulamentul său de activitate, iar Agenția Sportului - structura, efectivul-limită și regulamentul său de activitate.

Probitatea și transparența guvernării / Combaterea corupției

La 5 iulie Președintele Republicii Moldova a prezidat ședința Consiliului Suprem de Securitate (CSS), consacrată asigurării securității economice a statului. Vladimir Voronin a calificat drept nesatisfăcătoare îndeplinirea de către Serviciul Informații și Securitate a funcției de asigurare a securității economice a statului și a cerut eliberarea imediată din funcție a vice-directorului SIS, Anatol Gozun, precum și revizuirea structurii și conceptului de funcționare a direcției securitate economică a SIS. Voronin consideră că în formula actuală subdiviziunea respectivă nu este în măsură să asigure depistarea, studierea și contracararea factorilor ce amenință interesele economice ale Republicii Moldova. La Ședința CSS a fost examinată și situația din sistemul achizițiilor publice, care, în opinia șefului statului, creează condiții favorabile pentru apariția schemelor de delapidare a banilor publici. Vladimir Voronin a cerut Ministrului de interne eliberarea imediată din funcție a unui locotenent-colonel din trupele de carabinieri ce a achiziționat pentru MAI mărfuri necalitative, precum și aplicarea sancțiunilor disciplinare altor factori responsabili de securitate internă și gestionarea trupelor de carabinieri. Președintele țării a atenționat că așa urmează să se procedeze în fiecare caz similar depistat. Șeful statului a cerut revizuirea în regim de urgență a actelor legislative și normative în domeniul gestionării și controlului achizițiilor publice, încît să fie exclusă posibilitatea de delapidare a mijloacelor publice prin mecanismele de procurare a bunurilor și serviciilor pentru beneficiarii de stat. Conform comunicatului de presă, Vladimir Voronin consideră că Legea achizițiilor publice adoptată în anul 1997 (dar modificată de 9 ori în perioada 2001-2006) „din start a conținut mecanisme de sustragere a banilor publici prin scheme corupte, și aceste mecanisme funcționează și pînă în prezent”.

Peste cîteva zile, la 8 iulie, în cadrul unei ședințe cu participarea tuturor conducătorilor instituțiilor centrale din stat (Guvern, Parlament, Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală, Curtea Constituțională, SIS, CCCEC etc.), Președintele Republicii Moldova s-a declarat nemulțumit de nivelul corupției atestat în prezent în instituțiile publice, declarînd că toate instituțiile au restanțe la acest capitol. Vladimir Voronin a accentuat că echipă guvernamentală este chemată să amelioreze situația, eliminînd din societate așa noțiuni ca fărădelegile și corupția, și dacă membrii Executivului nu conștientizează acest lucru, ei trebuie să plece din posturi. Șeful statului a declarat că este necesară o lege organică prin care să se impună expertizarea tuturor proiectelor de lege economice și sociale în ceea ce privește neadmiterea elementelor de corupție. A fost supusă criticii realizarea inconsecventă a Strategiei de prevenire și combatere a corupției, birocratismul serviciilor publice, activitatea ineficientă a organelor de control financiar care efectuează controale neloiale, nejustificate ale agenților economici. Vladimir Voronin consideră că în instituțiile guvernamentale nu este organizată activitatea internă de combatere a corupției, cazurile de corupție sînt dosite din interese departamentale. Conform declarațiilor de la finele ședinței ale Prim-ministrului Vasile Tarlev, la moment nu vor urma demiteri în Cabinetul de Miniștri, însă trebuie să fie înlăturate lacunele indicate și luate măsuri pentru neadmiterea altora pe viitor.

Perspectivile integrării europene

La 14 iulie Vladimir Voronin a convocat o ședință consultativă în diverse probleme legate de procesul de integrare europeană. Au participat Președintele Parlamentului, vicepreședintele Parlamentului Iurie Roșca, liderul grupului parlamentar al Partidului Democrat din Moldova,

Dumitru Diacov, membri ai cabinetului de miniștri și consilieri prezidențiali. În cadrul ședinței a fost efectuat un schimb de opinii pe marginea ultimelor evoluții din procesul de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană. Șeful statului a subliniat necesitatea respectării riguroase și în termenii stabiliți a obligațiilor asumate de Republica Moldova prin semnarea acestui document strategic pentru viitorul european al țării, referindu-se în mod special la angajamentele ce țin de asigurarea continuității procesului de democratizare a societății. Vladimir Voronin a accentuat importanța mobilizării eforturilor tuturor subdiviziunilor și structurilor de stat în vederea realizării reformelor stabilite în Planul de Acțiuni.

Prim-ministru despre obiectivele politicii externe a Republicii Moldova

În cadrul reuniunii șefilor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare peste hotare, Primul-ministru Vasile Tarlev a reiterat cele mai importante realizări pe plan extern: - semnarea Planului de Acțiuni RM-UE; - deschiderea Delegației Comisiei Europene la Chișinău; - asistența la Frontiera dintre Moldova și Ucraina acordată de Misiunea UE; - obținerea calității de membru cu drepturi depline al Procesului de Cooperare în Europa de Sud-est (SEECF); - exercitarea mandatului de Președinte al GUAM, care a fost transformată într-o organizație internațională regională; - elaborarea și adoptarea Planului individual de Acțiuni al Parteneriatului cu NATO (IPAP); - inițierea negocierilor pentru aderarea RM la Acordul Central European de Liber Schimb (CEFTA); - reluarea relațiilor cu FMI și restructurarea datoriei Clubului de la Paris. În calitate de priorități premierul a indicat: - întreprinderea acțiunilor care ar accelera procesul de integrare europeană a RM; - facilitarea regimului de vize pentru cetățenii Moldovei; - îmbinarea mai eficientă a posibilităților diplomației bilaterale cu cele ale diplomației multilaterale, a aspectului economic al diplomației cu cel politic; - reintegrarea țării și reglementarea conflictului transnistrean; - consolidarea pozițiilor Moldovei pe piețele economice: regională, europeană, internațională; - eficientizarea activității în organizațiile internaționale și europene, în special Consiliul Europei și ONU; - utilizarea tuturor oportunităților de obținere a asistenței tehnice, intelectuale, financiare în scopul ajustării la standardele juridice, economice, financiare, structurale, sociale ale UE; - promovarea imaginii pozitive a Moldovei peste hotare.

IV. JUSTIȚIE

Statutul magistraților

A fost adoptată **Legea pentru modificarea unor acte legislative în domeniul justiției**. Și această lege derivă din Planul de activitate al Parlamentului pentru asigurarea îndeplinirii recomandărilor CE la capitolul independența și consolidarea capacităților justiției. Sînt modificate mai multe legi care reglementează statutul judecătorului, organizarea judecătorească, activitatea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), Curții Supreme de Justiție (CSJ), a colegiilor de calificare și disciplinare etc. Conform aceleiași legi, în termen de 3 luni urmează a fi organizate alegeri noi pentru funcția de Președinte al CSM, deoarece în redacția nouă, se interzice Președintelui CSM, Procurorului General și Ministrului Justiției să dețină funcția de președinte al CSM.

Avocatura

A fost adoptată **Legea pentru modificarea și completarea Legii cu privire la avocatură**. Modificările rezultă din recomandările instituțiilor internaționale, inclusiv avizele CE în domeniu și prevăd transmiterea funcțiilor de licențiere și răspundere disciplinară a avocaților de la Ministerul Justiției la Baroul Avocaților. De asemenea, s-a stabilit dreptul judecătorilor și

procurorilor ce au activat timp de 10 ani să obțină licență de avocat fără examen și stagiu, în termen de 6 luni de la demisia neimputabilă din funcția de judecător sau procuror.

Codurile de procedură

A fost adoptată **Legea pentru modificarea Codului de procedură penală**. Codul este adus în concordanță cu recomandările experților CE și în cuprinsul lui sînt efectuate mai multe modificări rezultate din practica de aplicare a legislației procesual-penale pe parcursul ultimilor 3 ani. Sînt revizuite prevederile referitoare la aplicarea arestului preventiv și la deținerea persoanei în stare de arest pe parcursul examinării cauzei penale.

A fost adoptată **Legea pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă**. Documentul aduce prevederile CPC în concordanță cu recomandările experților internaționali, constituind unul din punctele aceluiași Plan de activitate pentru îndeplinirea recomandărilor CE.

Au fost adoptate **Proiecte de legi pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală**. Proiectele adoptate în prima lectură au menirea de a aduce prevederile celor două acte legislative complexe în concordanță cu recomandările expuse în expertizele Consiliului Europei asupra noilor coduri puse în aplicare în Republica Moldova. Un alt proiect conține prevederi revizuite referitoare la aplicarea arestului preventiv și la deținerea persoanei în stare de arest pe parcursul examinării cauzei penale. Astfel, se propune ca după trimiterea cauzei în instanța de judecată, termenul ținerii inculpatului în stare de arest, ca măsură preventivă, din ziua primirii dosarului în instanța de judecată și pînă la pronunțarea sentinței în prima instanță să nu poată depăși 6 luni, dacă persoana este învinuită de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsă maximă de pînă la 15 ani închisoare: și 12 luni, dacă persoana este învinuită de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa maximă de pînă la 25 de ani închisoare sau detențiune pe viață. După expirarea termenelor indicate, inculpatul va putea fi judecat în stare de arest doar în cazuri excepționale, cu prelungirea termenului de fiecare dată cu 3 luni pînă la pronunțarea sentinței, în temeiul unui mandat eliberat de instanța de judecată ierarhic superioară în baza propunerii motivate a Procurorului General sau a adjuncților acestuia. Promovarea modificărilor este o consecință a controlului efectuat de Parlament asupra situației preveniților deținuți în izolatorul de urmărire penală nr.13 din mun. Chișinău, fiind dictată și de condamnarea frecventă a Republicii Moldova de către CEDO, pentru ținerea în arest nemotivată și termen îndelungat.

Executarea hotărîrilor

A fost adoptată **Legea cu privire la sistemul de executare silită**. Legea stabilește competența sistemului de executare silită, statutul juridic al personalului, drepturile și obligațiile, garanțiile personale și sociale ale executorului judecătoresc, precum și responsabilitatea acestora. Executarea silită este pusă în sarcina Ministrului Justiției și se realizează prin intermediul Departamentului de executare și oficiilor de executare în colaborare cu alte organe prevăzute de lege.

A fost adoptat **Proiectul Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală**. Se propune reglementarea statutului persoanei care exercită urmărirea penală și consolidarea principiilor ce guvernează respectiva activitate (independență, legalitate, egalitate și prezumția nevinovăției).

V. ECONOMIE

Antreprenoriat

A fost adoptată **Legea cu privire la modificarea și completarea Legii insolvabilității**. Esența legii constă în depășirea insolvabilității doar prin proces judiciar, renunțându-se astfel la procesul extrajudiciar de restructurare a întreprinderilor, aplicabil în prezent și considerat ineficient. Calitatea de administrator al insolvabilității sau de administrator provizoriu o va putea obține doar persoana înregistrată în calitate de întreprinzător individual, căruia i s-a acordat licență conform legii și este independent față de creditorii și debitor. Legea se va aplica de 1 ianuarie 2007, iar între timp, Consiliul Creditorilor de stat trebuie să transmit Inspectoratului Fiscal Principal de Stat dosarele agenților economici care activează în condiții de restructurare a datoriilor, conform acordurilor-memorandum încheiate.

A fost adoptată **Legea cu privire la principiile de bază și la mecanismul de reglementare a activității de antreprenoriat**. Esența documentului constă în reducerea reglementării excesive a activității de antreprenoriat și stabilirea unor principii noi referitoare la apariția și adoptarea reglementărilor în domeniu. Conform conceptului inclus, reglementări normative reduse vor fi incluse în legi și în acte adoptate de Guvern, iar actele legislative în vigoare care permiteau autorităților publice să reglementeze diverse domenii de activitate în sfera antreprenoriatului urmează a fi revizuite. Documentul continuă reforma regulatorie inițiată prin „Legea ghilotinei” și face parte din Planul de Acțiuni UE-RM.

A fost adoptată **Legea privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii**. Documentul are scopul de a susține întreprinderile mici și mijlocii, dată fiind importanța acestora în asigurarea creșterii economice durabile a Republicii Moldova. Legea stabilește temeiurile și formele juridice, economice și organizatorice de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii de către de stat. Este reglementată clasificarea tipurilor de întreprinderi din sectorul enunțat, în întreprinderi: - micro; - mici și mijlocii. Statutul de asemenea întreprindere va apare în virtutea Declarației pe propria răspundere, document prin care agentul economic declară corespunderea sa criteriilor de subiect al sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.

A fost adoptată **Legea pentru modificarea și completarea Legii cu privire la patenta de întreprinzător**. Este stabilită interzicerea graduală, cu începere de la 1 ianuarie 2007, a comercializării de către titularii de patente a unor tipuri de mărfuri, comercializarea mărfurilor în anumite condiții precum și prestarea unor tipuri de servicii. Aceasta are menirea de a asigura condiții adecvate în domeniul comerțului intern, evitarea fraudelor fiscale, sporirea calității serviciilor. Titularii de patente care își vor înceta activitatea în legătură cu noile reglementări vor putea să se înregistreze gratuit în calitate de întreprinzător individual, cu toate consecințele de rigoare (impozitarea venitului, dări de seamă financiare și statistice, respectarea legislației muncii etc.). Mai este stabilită și o reducere a taxei pentru patentă, însă cu introducerea concomitentă a obligației plăților de asigurare socială obligatorie, ceea ce reduce considerabil efectul diminuării costului patentei, plățile lunare de asigurare socială fiind destul de mari.

Sectorul agroalimentar

A fost adoptată **Legea privind identificarea și înregistrarea animalelor**. Sînt stabilite principiile de bază ale organizării și desfășurării activității privind identificarea și înregistrarea animalelor din specia bovină, ovină, caprină, porcină, ecvină, cu excepția celor sălbatice. Înregistrarea se va efectua într-un Registru care va cuprinde datele, în format electronic, despre exploatațiile, animalele identificate din exploatația respectivă și mișcarea acestora, setul de documente veterinare eliberate proprietarului sau deținătorului exploatației. Documentul, care face parte și din Planul de acțiuni UE-RM (PAUERM) are menirea de a asigura controlul în domeniu și aducerea legislației naționale în corespundere cu reglementările europene.

A fost adoptată **Legea privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice**. Sînt date definițiile noțiunilor utilizate în domeniu se stabilește aplicarea legii la folosirea animalelor în scopuri experimentale: - obținerea, fabricarea, testarea calității, a eficacității și a siguranței medicamentelor, alimentelor și ale altor substanțe sau produse, pentru evitarea, prevenirea, diagnosticarea sau tratarea unor boli, afecțiuni ori a altor anomalități sau a efectelor acestora asupra omului, animalelor ori plantelor și evaluarea, depistarea, reglarea sau modificarea condițiilor fiziologice la om, animale sau plante; protecției mediului natural în interesul sănătății și bunăstării umane și animale. Documentul este conform reglementărilor comunitare în domeniu.

A fost adoptată **Legea privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare**. Documentul final a înglobat și prevederile proiectului legii privind organizațiile interprofesionale pe produse agroalimentare, stabilind cadrul juridic privind formarea și organizarea piețelor produselor agricole și alimentare de către persoanele fizice și juridice, care produc, depozitează, prelucrează și/sau comercializează aceste produse pe piețele interne și/sau externe, precum și reglementările privind înființarea și funcționarea organizațiilor interprofesionale pentru un produs sau grup de produse agroalimentare.

A fost adoptat **proiectul legii privind organizațiile interprofesionale pe produse agroalimentare**. Se propune reglementarea înființării și funcționării organizațiilor interprofesionale pentru un produs sau grup de produse agroalimentare, la nivel național sau pe zona de producție, principalele obiective și activități, drepturile și obligațiile acestora.

A fost adoptat **proiectul legii privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare**. Documentul propune instituirea cadrului juridic privind formarea și organizarea piețelor produselor agricole și alimentare de către persoanele fizice și juridice care produc, depozitează, prelucrează și/sau comercializează aceste produse pe piețele interne și/sau externe.

Sectorul bugetar/fiscal

A fost adoptată **Legea pentru modificarea Legii bugetului de stat pe anul 2006**. Documentul adoptat de majoritatea parlamentară în două lecturi concomitent stabilește majorarea părții de venituri a bugetului de stat cu 737 milioane de lei. Partea de cheltuieli este majorată cu 513 milioane de lei. Deficitul general al bugetului de stat va constitui 110,5 milioane de lei. Modificările sînt determinate de acumularea unor venituri suplimentare (impozitul pe venit, impozite interne, TVA la import, accize), obținerea unor granturi și credite externe. Critica argumentată a deputaților de opoziție a vizat: - alocarea unor sume considerabile pentru obiecte administrative și de infrastructură administrate de Guvern și Președinție (alocarea a peste 24 milioane de lei pentru lucrări de reconstrucții și dotare în sediile Președinției, Guvernului, a vilei de odihnă și reședinței Președintelui țării; suplimentarea Fondului de rezervă al Guvernului cu 20 milioane de lei, acesta fiind deja epuizat de executiv ș.a.). Frațiunile parlamentare de opoziție au menționat lipsa unor priorități clare în distribuirea resurselor acumulate cu greu în buget, irosirea banilor publici în reconstrucții ineficiente; lipsa capacităților de estimare reală a veniturilor bugetare și diminuarea intenționată a acestora la aprobarea legii bugetului anual etc.

A fost adoptată **Legea pentru modificarea unor acte legislative – bazele politicii fiscale pentru anul 2007**. Sînt modificate peste 70 de legi, fiind stabilite reglementări noi referitoare la politica fiscală în anul bugetar 2007. Deși se includ unele facilități referitoare la impozitarea venitului, efectul acestora este puternic diminuat de introducerea unei taxe rutiere noi, de păstrarea cotei majore a impozitului pentru persoanele fizice, prin anularea scutirilor de TVA stabilite anterior pentru construcția de locuințe sociale.

A fost adoptată **Legea cu privire la neaplicarea temporară a majorării de întârziere la plata TVA pentru producătorii agricoli**. Documentul stabilește că prin derogare de la prevederile Codului fiscal, organele fiscale nu vor aplica (nu vor calcula) producătorilor agricoli, pînă la 1 noiembrie 2006, majorări de întârziere pentru restanțele admise la plata TVA. Executivul a motivat respectiva propunere prin situația dificilă din sectorul agricole, influențată puternic de imposibilitatea exportului de producția agroalimentară și vinicolă în Federația Rusă, situația care a lipsit producătorii agricoli de mijloacele bănești necesare pentru achitarea TVA. Deputații de opoziție au calificat această propunere a Guvernului drept dovadă a eșecului implementării deciziei de introducere a TVA în domeniul agricol, situație asupra căreia au atenționat anterior, însă guvernarea le-a ignorat argumentele.

Protecția socială a populației

A fost adoptată **Legea cu privire la măsurile de protecție socială a populației în legătură cu majorarea tarifelor la gazele naturale**. Documentul a fost adoptat în scopul asigurării protecției sociale a populației în legătură cu majorarea tarifelor la gazele naturale. Se prevede compensarea pe perioada de pînă la 31 martie 2007, a cheltuielilor pentru volumul de pînă la 30 m³ de gaze naturale pentru un apartament (casă) lunar tuturor categoriilor de consumatori casnici. Compensițiile vor acoperi 50 la sută din diferența dintre mărimea tarifului nou-stabilit la gazele naturale și cel la situația de pînă la 1 iulie 2006 (suma pentru un consumator va constitui circa 11 lei lunar). Cheltuielile pentru compensarea populației vor fi acoperite prin transfer din mijloacele bugetului de stat, nemijlocit către S.A. „Moldova - Gaz”.

Turismul

A fost adoptat **Proiectul legii cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova**. Se propune substituirea actualei Legi a turismului printr-un document nou, ce va reglementa raporturile juridice ce țin de elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul turismului, organizarea și coordonarea activității turistice, în special a activității de întreprinzător în domeniul turismului, formele de turism, crearea și activitatea zonelor turistice naționale, cerințele privind calitatea serviciilor turistice și asigurarea securității turiștilor, principiile de colaborare internațională în domeniu.

Estimarea eficienței privatizării unor întreprinderi

Primul ministru a prezidat ședința Comisiei de concurs pentru privatizarea întreprinderilor din industria tutunului și vinificației. Au fost audiate rapoartele membrilor Comisiei și conducerii unor întreprinderi privatizate, privind respectarea condițiilor de privatizare și obligațiilor contractuale de către investitori la întreprinderile S.A. „Călărași Divin”, S.A. „Nis-Struguraș”, S.A. „Vismos”. Vasile Tarlev a accentuat necesitatea onorării integrale a angajamentelor asumate, păstrării și majorării numărului de angajați la întreprinderile în cauză, precum și dezvoltarea bazei de materie primă, inclusiv plantarea în termenele stabilite a viței-de-vie. Conducerea întreprinderilor a fost îndemnată să participe activ la programele de diversificare a piețelor de desfacere promovate de Guvern.

Estimarea situației social-economice

Deși a expirat deja a 7-a lună a anului, Primul-ministru a prezentat Parlamentului o informație axată în temei pe datele privind *situația social-economică în trimestrul I al anului 2006*. Conform raportului, evoluția indicatorilor social-economici confirmă menținerea stabilității macroeconomice, consolidarea disciplinei financiare, onorarea obligațiilor externe și, în general, asigurarea creșterii economice. Evoluția dezvoltării economiei naționale a fost

determinată de influența mai puțin favorabilă a factorilor externi, factori considerați de origine preponderent politică, cu intenții pronunțate de blocare, șantaj sau diversiuni economice (acțiunile de limitare a accesului producției agroalimentare pe piața Rusiei, sistarea livrărilor de energie electrică, blocarea importului produselor viti-vinicole). Majorarea prețurilor la gaze și barierele la export pe piețele tradiționale a producției agricole și, în special, vinicole au condus la generarea unui „șoc” extern care, în mod direct (prin majorarea cheltuielilor de producere) și indirect (prin intensificarea așteptărilor inflaționiste), au contribuit la creșterea inflației. Prețurile de consum s-au majorat cu 7,4 %, ritmurile înregistrând o creștere cu 2,7 puncte procentuale comparativ cu perioada respectivă a anului 2005. Cursul de schimb al monedei naționale pe parcursul primelor 6 luni a marcat o depreciere, în termeni nominali, față de dolarul SUA de 3,6 %. S-a evidențiat dependența economiei de factorii externi: în ianuarie-mai 2006 exporturile s-au micșorat cu 10,6 %, iar importurile au crescut cu 14,4%. Volumul producției fabricate de întreprinderile industriale în primul semestru al anului 2006 a înregistrat o descreștere de 6,4 % (în prețuri comparabile) față de 6 luni 2005. Blocarea exporturilor a frânat procesul de îmbutelire și exportul vinului, ceea ce a determinat o scădere a volumului producției vinicole cu 42,4% față de perioada similară a anului trecut. În același timp, a crescut volumul producției la întreprinderile care fabrică ciment, var și ipsos, produse textile, încălțăminte; produc și distribuie energie electrică etc.

Problema gazificării după scumpirea prețurilor

În cadrul conferinței televizate desfășurate la Guvern cu participarea autorităților administrației publice centrale și locale, s-a anunțat că toate raioanele au elaborat și aprobat programe locale de gazificare și alimentare cu apă și canalizare. Gradul de gazificare a raioanelor variază, cota maximă atingând 100% în raioanele Criuleni, Taraclia, UTA Găgăuzia, municipiile Chișinău și Bălți. Nivelul cel mai scăzut de gazificare se înregistrează în raioanele Soroca și Ungheni. La 1 ianuarie 2006 erau gazificate 614 localități, ceea ce constituie circa 40 la sută din numărul total a localităților din țară. La moment, se finalizează lucrările de construcție a gazoductelor spre 33 de unități administrative. În total, pe parcursul anului 2006 se preconizează gazificarea a cel puțin 190 de localități. Reprezentanții administrației publice locale au comunicat că în raioane se implementează un set de măsuri complexe care au drept scop restabilirea și dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă potabilă și de canalizare. Prim-ministrul a cerut administrației publice locale să reactualizeze în decurs de 2 luni programele locale de aprovizionare cu apă potabilă și de canalizare, în vederea impulsivării acestui proces.

La ședința Guvernului din 26 iulie, Primul-ministru a declarat că miniștrii și alți funcționari riscă să fie eliberați din funcție „dacă nu vor contribui la implementarea Planului de Acțiuni RM-UE”. Vasile Tarlev consideră că mai multe ministere manifestă puțin interes față de integrarea în UE, nu manifestă interes pentru colaborarea cu reprezentanțele diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a aprobat majorarea tarifului la gazele naturale cu 50,4%. Președintele SA „Moldova-Gaz”, Ghenadi Abașkin, s-a arătat nesatisfăcut de noile tarife aprobate de către ANRE, deoarece a cerut o majorare cu 55-60 la sută a prețului. La 19 iulie stațiile PECO au majorat cu aproape 7% prețul la benzină și cu circa 3% prețul la motorină, aceasta fiind a treia scumpire a carburanților din anul 2006. Majorarea este argumentată prin scumpirea țițeiului și a derivatelor acestora la bursele mondiale. Anterior Primul-ministru a declarat că pentru producătorii agricoli prețul la motorină nu va crește, iar odată cu deschiderea terminalului petrolier de la Giugiulești, preconizată inițial pentru luna aprilie, apoi iunie, prețul la carburanți va fi menținut.